

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Planului de acțiune al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru anul 2016

Perioada de consultare publică pe marginea Planului de acțiuni al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) pentru anul 2016, publicat pe pagina de internet a ANCOM la data de 30 septembrie 2015, s-a încheiat la data de 30 octombrie 2015.

Observațiile și propunerile primite de către ANCOM în cursul perioadei de consultare sunt următoarele:

I. PROPUNERI DE COMPLETARE A PLANULUI CU NOI ACȚIUNI

1. Introducerea în planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2016, în cadrul direcției de acțiune "Alocarea suplimentară de spectru pentru comunicații de bandă largă", a unor acțiuni necesare pentru alocarea benzii de 450 MHz inclusiv pentru aplicații mobile (LTE).

Propunerea este argumentată astfel: Un respondent este interesat să obțină drepturi de utilizare pentru banda de 453-457,5MHz/463-467,5MHz (denumită în continuare bandă de 450 MHz) pentru furnizarea de aplicații mobile (LTE).

Opinia ANCOM: Având în vedere că, în urma consultării publice privind destinația utilizării benzilor de frecvențe 411-415 MHz/421-425 MHz (banda de 410 MHz) și 453-457,5 MHz/463-467,5 MHz (banda de 450 MHz) desfășurate în cursul anului 2015, ANCOM nu a luat încă o decizie în ceea ce privește alocarea benzii de 450 MHz pentru comunicații mobile de bandă largă, introducerea în planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2016, în cadrul direcției de acțiune "Alocarea suplimentară de spectru pentru comunicații de bandă largă", a unor acțiuni necesare pentru alocarea benzii de 450 MHz inclusiv pentru aplicații mobile LTE nu este oportună.

După definitivarea poziției ANCOM cu privire la destinația utilizării benzilor de 410 MHz și 450 MHz și elaborarea documentului de poziție, ANCOM va decide asupra oportunității introducerii în planul de acțiuni pentru anul 2016 a unor acțiuni pentru alocarea benzii de 450 MHz pentru aplicații mobile de bandă largă (LTE). În funcție de decizia luată, planul de acțiuni poate fi revizuit ulterior.

2. Un respondent propune introducerea în Planul de acțiune al ANCOM pentru anul 2016 a unei acțiuni constând în identificarea, analizarea și reglementarea unei piețe relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a mesajelor SMS în rețelele publice de telefonie. De asemenea, respondentul propune realizarea unei analize comune corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe și mobile, respectiv serviciilor de terminare a mesajelor SMS în rețelele publice de telefonie.

Propunerea este argumentată astfel: În ceea ce privește serviciile de terminare a mesajelor SMS, tarifele practicate de operatorii din România sunt excesive, descurajând atât consumul acestor servicii, cât și posibilitatea operatorilor de telefonie mobilă de a oferi pachete complete cu oferte avantajoase. În susținerea argumentației sale, respondentul arată că, deși este general acceptat că generarea unui mesaj SMS este mai ieftină decât generarea unui apel de voce pentru operatori, tariful de interconectare

pentru terminarea mesajelor SMS este de cel puțin 2 ori mai mare decât tariful de interconectare pentru terminarea unui apel de voce. Nu în ultimul rând, dintr-o perspectivă istorică, tarifele percepute pentru transmiterea mesajelor SMS au fost relativ constante o perioadă îndelungată de timp (7 ani), în comparație cu tarifele pentru terminarea apelurilor de voce în rețelele publice mobile de telefonie, care au scăzut de 6 ori în ultimii 7 ani.

De asemenea, tarifele excesive percepute pentru mesajele SMS se reflectă și în ponderea foarte scăzută a traficului de mesaje SMS transmise în afara propriilor rețele de comunicații electronice în totalul traficului de mesaje SMS realizat.

Referitor la impactul reglementării serviciilor de terminare a mesajelor SMS, se arată că, la nivel european, în statele unde tariful pentru mesajele SMS a fost reglementat deja, nivelul tarifar a scăzut substanțial (spre exemplu, în Franța, Polonia, Danemarca). În ceea ce privește impactul unei potențiale reglementări a acestor servicii în România, respondentul subliniază că un astfel de demers ar determina o repartizare balansată a traficului de mesaje SMS în propria rețea, respectiv către alte rețele de comunicații electronice, apariția mai multor oferte care să includă trafic nelimitat de mesaje SMS la tarife competitive, uniformizarea modului de tarifare a unui mesaj SMS transmis între rețelele naționale în comparație cu tarifarea unui mesaj SMS transmis dinspre rețelele internaționale către rețelele naționale, ar încuraja comunicarea prin mesaje SMS atât la nivel național, cât și internațional, respectiv, ar oferi predictibilitate cu privire la tarifele percepute pentru utilizarea acestui serviciu.

Opinia ANCOM: Identificarea și analizarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice din România susceptibile de reglementare ex-ante se realizează în conformitate cu dispozițiile capitolului VII secțiunea 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 92 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, ANCOM are datoria să țină seama de Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU¹, respectiv de Instrucțiunile Comisiei Europene 2002/C 165/03².

Potrivit dispozițiilor art. 92 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, ANCOM poate identifica și alte piețe relevante decât cele incluse în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex ante, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (denumită în continuare Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU), dar intervenția reglementatorului pe o anumită piață (diferită de cele incluse în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU, cu privire la care analiza prealabilă a fost realizată de Comisia Europeană) nu se poate realiza decât atunci când există indicii puternice că piața respectivă, în ansamblul ei, este caracterizată de probleme concurențiale suficient de grave, iar intervenția reglementatorului ar aduce beneficii certe (care ar depăși costurile intervenției) pentru piața respectivă și pentru utilizatorii finali.

Astfel, pe lângă aplicarea criteriilor de substituibilitate, care să identifice serviciile incluse în piața relevantă a produsului, trebuie dovedită îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei criterii:

- 1) prezența unor bariere ridicate și netranzitorii (de natură structurală sau legală) la intrarea pe piață;
- 2) absența caracteristicilor pieței relevante analizate care să indice evoluția acesteia către concurență efectivă;
- 3) aplicarea în mod exclusiv a legislației concurenței nu este suficientă pentru remedierea problemelor concurențiale³.

Ulterior eventualei identificări a pieței relevante a serviciilor respective, este necesar ca ANCOM să analizeze situația concurențială de pe aceasta. Astfel, numai în cazul în care din analiza situației concurențiale de pe respectiva piață relevantă ar rezulta că un furnizor are putere semnificativă,

¹ privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex-ante, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/140/CE.

² pentru efectuarea analizelor de piață și determinarea puterii semnificative pe piață în conformitate cu cadrul de reglementare comunitar pentru rețele și servicii de comunicații electronice.

³ A se vedea considerentul nr. 21 din preambulul Recomandării Comisiei Europene 2014/710/EU.

ANCOM, în funcție de problemele concurențiale identificate, ar putea, astfel cum dispune art. 105 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, să impună cel puțin una dintre obligațiile prevăzute la art. 106-110 din același act normativ.

Piața serviciilor de terminare a mesajelor SMS în rețelele publice de telefonie nu se regăsește printre piețele incluse în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU, pe care statele membre ale Uniunii Europene trebuie să le analizeze la nivel național pentru a decide dacă se impune luarea unor măsuri de reglementare.

În mod practic, ANCOM urmărește impunerea unui minim de măsuri de reglementare, în măsura în care sunt necesare pentru a preveni abuzurile de poziție dominantă. Acolo unde forțele pieței aplică deja, într-o anumită măsură, constrângeri asupra comportamentului operatorilor, intervenția ANCOM trebuie să fie mai redusă, asigurând numai completarea efectului acestor forțe, în scopul prevenirii abuzurilor de poziție dominantă.

Nu în ultimul rând, în amplul proces de revizuire a piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice, ANCOM își stabilește prioritățile și își alocă resursele disponibile în vederea realizării, în primul rând, a obiectivelor trasate de cadrul de reglementare european în domeniu. Având în vedere că prin Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU au fost identificate anumite piețe relevante ca fiind susceptibile de reglementare ex-ante, ANCOM este nevoită să aloce resursele disponibile analizării cu prioritate a piețelor relevante identificate.

Ținând cont de argumentele prezentate, ANCOM nu consideră oportună alocarea explicită a unor resurse în vederea realizării proiectului propus de respondent în anul 2016, însă asigură furnizorii de pe piață că monitorizează îndeaproape evoluția condițiilor concurențiale în cazul tuturor serviciilor de comunicații electronice, inclusiv pe segmentul de piață invocat de respondent, astfel încât, în cazul în care se va constata că este necesară intervenția ANCOM, se vor adopta acțiunile și măsurile corespunzătoare. În acest sens, ANCOM invită persoanele care constată probleme concurențiale pe o anumită piață, să transmită informații concrete și relevante în acest sens, care să susțină afirmațiile de ordin general invocate. De exemplu, problemele concurențiale invocate în cazul serviciilor de terminare a serviciilor SMS pot fi transmise ANCOM în perioada revizurii pieței serviciilor de terminare a apelurilor, programate în anul 2016.

3. Revizuirea modelului de calculație a tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile și la puncte fixe precum și adoptarea măsurilor de reglementare și de acțiune necesare pentru plafonarea tarifelor de interconectare pentru SMS-uri.

Propunerea este argumentată astfel: Demararea la începutul anului 2016 a unei noi consultări publice cu privire la revizuirea de către ANCOM a calculului modelului de cost LRIC pur și reconsiderarea tarifului actual de interconectare atât pentru apelurile la puncte fixe, cât și cel pentru apelurile la puncte mobile. De asemenea, se impune nevoia adoptării de către ANCOM a măsurilor de reglementare și de acțiune necesare pentru plafonarea tarifelor de terminare a mesajelor SMS

Opinia ANCOM: Actualele tarife de interconectare în vederea terminării apelurilor fixe și respectiv mobile au intrat în vigoare în aprilie 2014, prin urmare ANCOM apreciază că nu este justificată parcurgerea în regim de urgență a procedurii de consultare, așa cum solicită un operator.

ANCOM înțelege preocuparea respondentului pentru reducerea tarifelor de interconectare (fix, mobil, SMS), însă subliniază, pe de o parte, imposibilitatea de a demara o consultare publică cu privire la revizuirea modelului de cost LRIC pur la începutul anului 2016 (după cum este cunoscut, lansarea unei consultări publice este o etapă avansată a unui proiect de anvergură celui solicitat de respondent, respectiv revizuire tarife fix, mobil, SMS), deci nu ar putea avea loc o consultare publică la începutul anului 2016.

Reamintim că proiectele similare privind tarifele de interconectare derulate de ANCOM în trecut au avut o durată medie de realizare (începând de la contractarea unui consultant în urma unui proces de achiziție publică și până la emiterea deciziei de reglementare) de 2,5 ani, peste estimările inițiale ale ANCOM, suferind întârzieri semnificative ca urmare a lipsei sau netemeinicii informațiilor primite de la operatori (ce au necesitat reveniri și clarificări suplimentare substanțiale de natură a prelungi realizarea

proiectului). Prin urmare, nu putem include, în mod realist, pe lista de "livrabile" a anului 2016 o nouă decizie privind tarifele de terminare.

În plus, reglementarea ex-ante a nivelului tarifului serviciului SMS nu se poate face în absența unei analize de piață (reamintim că piața de terminare SMS nu face parte din lista piețelor relevante susceptibile de reglementare ex-ante, iar proiectele incluse în planul de acțiuni au deja la bază completa utilizare a resurselor umane de specialitate - a se vedea răspunsul de la punctul anterior).

Nu în ultimul rând, subliniem faptul că atât în cadrul analizelor de piață, cât și în proiecte legate de calculul tarifelor, ANCOM se confruntă adesea cu limitări legate de calitatea datelor transmise de operatori (variind de la netransmitere în termen, transmitere incorectă sau incompletă, informații nereconciliate, modificări față de anul precedent etc). Îmbunătățirea calității datelor transmise trebuie să fie o prioritate a operatorilor, fără de care exigențele solicitate de aceștia în termenele de realizare a acțiunilor ANCOM nu pot fi atinse.

4. Realizarea de către ANCOM a unui ghid privind stabilirea condițiilor tehnice și economice în care se realizează accesul la infrastructura fizică destinată instalării de rețele de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată, realizată cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale sau finanțate, total ori parțial, din fonduri publice.

Propunerea este argumentată astfel: "Din ce în ce mai multe administrații locale se implică în proiecte de dezvoltare de canalizație pentru amplasarea de rețele de comunicații electronice. Condițiile de utilizare a acestor canalizații, care de cele mai multe ori devin singura soluție pentru instalarea de rețele de comunicații electronice, precum și condițiile (în principal termenul) de coborâre în subteran a rețelelor existente ar trebui să fie stabilite cu avizul ANCOM, astfel încât să se asigure un regim corect (tehnic și comercial) pentru toți cei care solicită accesul."

Opinia ANCOM: Deși implementarea propunerii respondentului ar putea avea un efect pozitiv prin sprijinirea autorităților administrației publice locale sau a altor entități care coordonează astfel de proiecte de instalare de infrastructură în conceperea unor condiții tehnice și economice conforme cu cerințele legale în vigoare, experiența acumulată de ANCOM până în prezent în avizarea acestor proiecte nu este suficientă pentru stabilirea prin intermediul unui instrument ex-ante a unor reguli generale care ar putea fi urmărite de entitățile implicate în realizarea acestor proiecte. Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât aceste proiecte de instalare de infrastructură pot cuprinde condiții tehnice sau economice diferite, făcând dificilă identificarea unor soluții comune. De asemenea, considerăm că un asemenea demers nu poate fi realizat în absența normelor tehnice prevăzute la art. 25 și 39 din Legea nr. 154/2012 privind regimul infrastructurii rețelelor de comunicații electronice.

5. Realizarea unui ghid privind stabilirea tarifelor pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

Propunerea este argumentată astfel: Având în vedere dispozițiile proiectului de lege privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, prevederi care elimină obligația plății unui tarif pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietatea publică, ANCOM ar trebui să modifice obiectul Direcției de acțiune nr. 3, urmând ca această măsură să aibă în vedere realizarea unui ghid privind stabilirea tarifelor pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

Opinia ANCOM: Menționăm că la stabilirea măsurilor prevăzute în Planul de acțiuni supus consultării publice trebuie avute în vedere, în primul rând, dispozițiile legislației în vigoare la data adoptării acestuia. Or, legislația în vigoare prevede plata unui tarif pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietatea publică.

De asemenea, deși în forma actuală a proiectului de lege privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, ANCOM are competența de a stabili tarife orientative privind accesul pe proprietatea privată, Planul de acțiuni nu poate fi conceput doar în baza unui proiect de lege aflat în faza inițială a procedurii de avizare la nivelul Guvernului.

Nu în ultimul rând subliniem că în ipoteza în care tarifele de acces pe proprietatea publică sunt menținute, realizarea unui ghid privind această categorie de tarife ar trebui să fie prioritară.

6. Un respondent propune introducerea în Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2016 a unei acțiuni constând în revizuirea pieței relevante corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură, în sensul definirii de piețe geografice.

Propunerea este argumentată astfel: Având în vedere că, în contextul consultării naționale a expunerii de motive la măsurile Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură și serviciilor de acces în bandă largă, respondentul a transmis o solicitare de reanalizare a pieței în vederea identificării problemelor concurențiale reale, a definirii de piețe sub-naționale și a desemnării de furnizori cu putere semnificativă, respectiv a impunerii de obligații corective în sarcina acestora, este necesară introducerea unei astfel de acțiuni în anul 2016.

Opinia ANCOM: Autoritatea a inclus această măsură în Planul de acțiune aferent anului 2015. Aceasta acțiune se află într-o fază avansată de implementare, observațiile operatorilor de rețele și servicii de comunicații electronice privind proiectul de revizuire a pieței relevante corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură fiind transmise în perioada procesului de consultare publică. ANCOM a analizat observațiile primite, urmând ca eventualele modificări ale măsurilor de reglementare propuse ca urmare a acestor observații, precum și parcurgerea procedurilor ulterioare necesare pentru adoptarea acestor măsuri, să continue acțiunea prevăzută în Planul de acțiune aferent anului 2015. Prin urmare, includerea unei acțiuni corespunzătoare în Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2016 nu este justificată.

7. Un respondent propune introducerea în Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2016 a unei acțiuni constând în analiza pieței serviciilor de distribuție a programelor TV.

Propunerea este argumentată astfel: Respondentul susține că deține date din care reiese ca există un operator care are putere semnificativă pe această piață și care ar trebui să facă obiectul unor măsuri de reglementare menite să asigure dezvoltarea concurenței pe această piață.

Opinia ANCOM: Presupunând că respondentul se referă la analiza unei piețe cu amănuntul a serviciilor de retransmisie a programelor audiovizuale, așa cum a fost explicat anterior, la punctul 8, există o serie de condiții necesare a fi îndeplinite pentru ca intervenția Autorității pe o anumită piață să fie justificată în condițiile în care piață avută în vedere este diferită de cele incluse în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU.

Piața serviciilor de retransmisie a programelor audiovizuale, la care face referire respondentul, la fel ca și alte piețe cu amănuntul sau de gros din domeniul comunicațiilor electronice (cum ar fi piața serviciilor de telefonie la puncte mobile, piața serviciilor de acces și originare la puncte mobile, piața serviciilor de acces la servicii cu valoare adăugată ori piața serviciilor de terminare a mesajelor SMS), a căror reglementare a fost cerută de alți furnizori de comunicații electronice, nu se regăsește ca atare printre piețele incluse în Recomandarea CE, pe care statele membre trebuie să le analizeze la nivel național pentru a decide dacă se impune luarea unor măsuri de reglementare.

De asemenea, este important de precizat că, în cazul în care se constată existența unor probleme concurențiale la nivelul unei piețe cu amănuntul, intervenția Autorității trebuie să ia în considerare în primul rând posibilitatea rezolvării acestora prin intermediul unor măsuri de reglementare la nivelul pieței de gros corespunzătoare, piață care, de altfel, a fost eliminată din Recomandarea CE, în principal pe raționamentul că potențialele probleme concurențiale prezente pe piață pot fi înlăturate prin aplicarea prevederilor existente în legislația concurenței. Astfel, delimitarea pieței/piețelor cu amănuntul corespunzătoare și analizarea situației concurențiale existente la nivelul acestor piețe este doar un prim pas, reglementarea acestora fiind necesară doar în condițiile în care măsurile de la nivelul pieței de gros nu sunt eficiente.

ANCOM monitorizează îndeaproape evoluția condițiilor concurențiale inclusiv pe acest segment de piață, iar datele analizate nu au relevat existența unor probleme concurențiale, de natură să susțină necesitatea intervenției Autorității cu prioritate.

Autoritatea invită persoanele care constată probleme concurențiale pe o anumită piață, să transmită ANCOM informații concrete și relevante în acest sens, care să susțină afirmațiile de ordin general invocate.

8. Un respondent propune introducerea în Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2016 a unei acțiuni constând în monitorizarea piețelor 3a și 3b.

Propunerea este argumentată astfel: Respondentul susține că, indiferent de concluziile analizei de piață a ANCOM, având în vedere evoluția rapidă a acestor piețe, ANCOM trebuie să aibă în vedere monitorizarea continuă a piețelor 3a și 3b și impunerea de noi remedii sau actualizarea remediilor, urmare a realizării unei noi analize, dacă va fi cazul.

Opinia ANCOM: Monitorizarea evoluției sectorului comunicațiilor electronice, inclusiv a piețelor relevante, reprezintă o activitate continuă a Autorității pentru atingerea obiectivelor stabilite de lege.

De altfel, așa cum se precizează și în cadrul „Expunerii de motive la măsurile Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură și serviciilor de acces în bandă largă”, Autoritatea va monitoriza îndeaproape serviciile de acces la elemente de infrastructură și serviciile de acces în bandă largă pe parcursul perioadei de revizuire, în scopul de a stabili dacă condițiile concurențiale s-au modificat în mod semnificativ, astfel încât să rezulte necesitatea reevaluării concluziilor înainte de termenul standard prevăzut.

Același rol de monitorizare îl au activitățile prin care Autoritatea culege în mod periodic date și informații de piață.

Prin urmare, nu se justifică includerea unei acțiuni de sine stătătoare referitoare la monitorizarea piețelor 3a și 3b din Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex ante, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice.

II. PROPUNERI DE MODIFICARE A TERMENELOR SAU A CONȚINUTULUI UNORA DINTRE ACȚIUNILE PLANIFICATE

9. Devansarea termenului de realizare al ghidului privind stabilirea tarifelor pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietatea publică până la finele primului trimestru al anului 2016.

Propunerea este argumentată astfel: „Importanța pentru industrie a elaborării de către autoritate a unui document care să stabilească liniile directoare în impunerea tarifelor de acces pe proprietatea publică” și necesitatea ca acesta să fie transpus în practică de către autoritățile publice în cel mai scurt timp posibil.

Opinia ANCOM: ANCOM a demarat acțiunile necesare realizării acestui proiect încă din iunie 2015, când a lansat documentația de atribuire în vederea contractării unui consultant pentru evaluarea și stabilirea tarifelor de acces pe proprietatea publică (proiect estimat a dura 10 luni), însă a fost nevoită să anuleze procedura de atribuire întrucât oferta depusă a fost desemnată ca fiind neconformă.

Ulterior, Ministerul pentru Societatea Informațională a lansat spre consultare publică⁴ proiectul de lege privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, în vederea transunerii în legislația națională a Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză. Având în vedere prevederile art. 6 alin. (3) din proiectul de lege, conform căreia „exercitarea dreptului de acces pe, deasupra, în sau sub imobilele proprietate publică a statului ori a unităților administrativ-teritoriale se realizează cu titlu gratuit pe toată durata existenței acestuia”, ANCOM nu poate relua licitația pentru contractarea unui consultant înainte de finalizarea proiectului de lege sus-menționat, ținând cont de faptul că proiectul elimină obligația plății unui tarif pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietatea publică.

În plus, toate proiectele de anvergură care au avut ca obiect stabilirea unor tarife, lansate până în prezent de ANCOM, au suferit întârzieri substanțiale față de termenele propuse în planul de acțiuni ca urmare a faptului că datele necesare furnizate de operatori fie au fost incomplete, fie au necesitat iterații repetate și corecții, ceea ce a decalat semnificativ termenele de finalizare. Așadar, este

⁴ <http://www.mcsi.ro/Transparenta-decizionala/Proiecte-2015>

imposibil ca termenul de finalizare al acțiunii să fie trimestrul I 2016 (adică peste 35 luni), cum propune un respondent, acest termen presupunând ca proiectul să fie deja în derulare.

10. Devansarea termenului pentru măsurile de diminuare a tarifului de utilizare a spectrului în benzile de frecvențe radio utilizate pentru furnizarea de servicii de comunicații de nouă generație care prin caracteristicile lor contribuie la realizarea obiectivelor Agendei Digitale pentru România 2020 astfel încât acestea să se aplice începând cu primul trimestru al anului 2016.

Propunerea este argumentată astfel: Având în vedere inițiativa ANCOM de stimulare a investițiilor pentru dezvoltarea rețelelor LTE în România prin reducerea costurilor utilizării benzilor de frecvențe radio pentru furnizarea serviciilor de comunicații NGN, în contextul Agendei Digitale pentru România 2020, este necesar ca măsurile de reducere a tarifului de utilizare a spectrului să fie în vigoare începând cu trim. I al anului 2016. Astfel, devansarea termenului de realizare a măsurilor de la trim. al III-lea 2016 la trim. I 2016 ar permite operatorilor utilizarea sumelor rezultate din reducerea tarifului de utilizare a spectrului pentru dezvoltarea infrastructurii NGN în România pe parcursul anului 2016.

Opinia ANCOM: Pentru început, considerăm că trebuie realizate o serie de clarificări: inițiativa pentru stimularea extinderii acoperirii rețelelor prin politica tarifară în materia utilizării spectrului se regăsește în Planul NGN⁵, plan ce face referire și la Agenda Digitală pentru România 2020.

Pe fond, inițiativa prezintă caracteristicile unei scheme de ajutor de stat, situație menționată, de altfel, în Planul NGN. Prin urmare, odată dezvoltată propunerea de inițiativă, aceasta trebuie să urmeze proceduri de avizare consacrate dar relativ cronofage. Prin urmare, deși înțelegem și simpatizăm cu maximizarea duratei de aplicare a acestei scheme, și chiar dacă planul NGN nu prevede termene pentru realizarea acestei măsuri, este imposibilă realizarea acțiunii în termenul propus de respondent.

Suplimentar, față de acest subiect trebuie reținut că reducerea tarifului de utilizare a spectrului în contextul Planului NGN este circumstanțiată și avizului favorabil al Consiliului Concurenței, pentru concretizarea unei astfel de acțiuni fiind necesară identificarea acelor:

- i). benzi de frecvențe în care funcționează rețele publice de comunicații electronice prin intermediul cărora se furnizează servicii de comunicații electronice care ar putea să contribuie la realizarea obiectivelor generale din Agenda Digitală;
- ii). măsuri ce pot fi luate în calcul pentru aplicarea reducerii tarifului;
- iii). modalitățile de raportare și verificare a îndeplinirii angajamentelor asumate.

11. Extinderea platformei informatice integrate pentru măsurarea calității serviciului de acces la internet până la finele primului trimestru al anului 2016.

Propunerea este argumentată astfel: Un respondent consideră utilă extinderea platformei informatice integrate Netograf și propune devansarea termenului de implementare de la trim. al III-lea 2016 la trim. I 2016. Totodată propune adăugarea de noi capacități precum tehnologia folosită de terminal și identificarea dispozitivului folosit pentru îmbunătățirea gradului de relevanță a testelor, validarea soluțiilor identificate cu furnizorii de servicii de comunicații electronice și promovarea aplicației către publicul larg după extinderea funcționalităților.

Opinia ANCOM: Netograf oferă utilizatorilor informații relevante, comparabile și obiective privind rezultatele măsurătorilor parametrilor de calitate a serviciului de acces la internet, efectuate prin intermediul Netograf. Pentru anul 2016, ANCOM își propune implementarea unor noi capacități ale platformei informatice Netograf pentru a veni în sprijinul utilizatorilor, precum și al furnizorilor de servicii de acces la internet prin facilitarea folosirii aplicației și oferirea unor informații suplimentare care să sporească relevanța măsurătorilor din cadrul aplicației.

Printre noile capacități se află dezvoltarea unor aplicații disponibile la descărcare pentru terminale fixe și mobile pentru măsurarea parametrilor de calitate tehnici ai serviciului de acces la internet. ANCOM își propune ca aplicația dedicată terminalelor mobile să colecteze o serie de informații asociate măsurătorilor, printre care se regăsesc și cele propuse de respondent (tehnologia folosită de terminalul mobil, tipul dispozitivului utilizat la testare). Totodată, ANCOM apreciază că selectarea informațiilor ce vor fi colectate de aplicație depinde în cea mai mare măsură de posibilitatea tehnică de colectare a acestora.

⁵ Programul pentru Implementarea Planului Național de Dezvoltare a Infrastructurii – NGN (Next Generation Network), pag. 47

Ca și în cazul implementării platformei informatice Netograf existente, în procesul implementării noilor capacități, ANCOM va continua să colaboreze cu furnizorii de servicii de comunicații electronice, consultându-i în vederea găsirii unor soluții care să corespundă atât obiectivelor Autorității, cât și ale furnizorilor de servicii de comunicații electronice.

În prezent, ANCOM formulează cerințele caietului de sarcini pentru extinderea platformei informatice Netograf. Dezvoltarea și implementarea noilor capacități în cadrul platformei informatice Netograf se vor realiza în urma derulării unui proces de achiziție publică. Având în vedere cerințele avute în vedere pentru integrarea în caietul de sarcini, precum și experiența proiectelor similare bazate pe derularea unui proces de achiziție publică, ANCOM consideră că procesul dezvoltării și implementării noilor capacități ale platformei informatice Netograf este unul complex și estimează că extinderea platformei informatice integrate pentru măsurarea calității serviciului de acces la internet nu se va putea finaliza mai devreme de termenul menționat în proiectul planului de acțiune al ANCOM pe anul 2016.

În ceea ce privește acțiunea de informare a utilizatorilor privind existența și utilitatea aplicației Netograf, aceasta este independentă de extinderea platformei informatice și se desfășoară în contextul dezvoltării și punerii la dispoziție de către ANCOM a celor 4 instrumente pentru informarea utilizatorilor, implicând acțiuni planificate în vederea comunicării constante a existenței și utilității celor 4 instrumente deopotrivă.

12. Un respondent propune devansarea termenelor corespunzătoare acțiunilor cu privire la identificarea, analizarea și reglementarea piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv la puncte mobile în rețelele publice de telefonie, astfel încât acestea să fie finalizate în prima parte a anului 2016.

Propunerea este argumentată astfel: Având în vedere că ANCOM are obligația de a realiza analize ale piețelor relevante susceptibile de reglementare ex-ante și de a notifica proiectele de măsuri corespunzătoare Comisiei Europene în termen de trei ani de la adoptarea măsurilor de reglementare anterioare pe piețele respective și că precedentă revizuire a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv la puncte mobile în rețelele publice de telefonie a avut loc în anul 2011, acțiunile cu privire la revizuirea acestor piețe ar trebui reprogramate în prima parte a anului 2016.

Opinia ANCOM: În ceea ce privește termenul standard de realizare a revizuirii piețelor relevante susceptibile de reglementare ex-antedin sectorul comunicațiilor electronice, potrivit prevederilor art. 16 alin. (6) din Directiva-cadru, transpuse în legislația națională prin art. 96 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, ANCOM are obligația de a efectua analize ale piețelor relevante și de a notifica, la nivel european, proiectele de măsuri corespunzătoare, în termen de trei ani de la adoptarea unor măsuri anterioare privind piețele respective. De asemenea, cu titlu de excepție, această perioadă poate fi prelungită cu o perioadă suplimentară, de până la trei ani, atunci când ANCOM notifică o propunere de prelungire Comisiei Europene, motivată corespunzător, iar Comisia nu ridică obiecții în termen de o lună de la notificarea prelungirii.

Termenele aferente finalizării demersului de revizuire a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile în rețelele publice de telefonie au fost stabilite în funcție de prioritățile Autorității, alocarea resurselor depinzând într-o măsură semnificativă de analizele piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice în lucru – revizuirea piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură și serviciilor de acces în bandă largă, pentru care procesul de consultare națională a fost încheiat recent și, respectiv, revizuirea pieței relevante corespunzătoare serviciilor de linii închiriate – segmente terminale. Termenele de finalizare a acestor două analize de piață au fost decalate ca urmare a unor probleme de ordin exogen și endogen.

În general, termenul de finalizare al unei analize poate fi decalat în condițiile în care apar probleme, precum: transmiterea eronată sau netransmiterea la termen de către furnizori a informațiilor necesare realizării analizei, aplicarea procedurilor obligatorii de licitație publică care trebuie urmate de ANCOM pentru realizarea unor studii de piață în vederea obținerii de informații din partea utilizatorilor finali, numărul mare și complexitatea eventualelor comentarii primite din partea furnizorilor sau a Comisiei Europene în procedura de consultare publică sau modificări procedurale la nivel european.

Precedentele analize de piață cu privire la piețele relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv la puncte mobile în rețelele publice de telefonie s-au finalizat prin desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante identificate în anul 2012, astfel evaluarea necesității revizuirii definițiilor piețelor relevante identificate de ANCOM, a situației

concreționale și a obligațiilor specifice impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe, precum și evaluarea necesității definirii unor noi piețe relevante, în ceea ce privește respectivele servicii au fost amânate pentru anul 2016, în loc de anul 2015, dată fiind necesitatea finalizării cu prioritate a procesului de revizuire a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură și serviciilor de acces în bandă largă și, respectiv, a pieței relevante corespunzătoare serviciilor de linii închiriate – segmente terminale.